

PARIS ÁNH MÀU SA NGÃ

Người đọc thơ Lưu Nguyễn Đát luôn có được cảm giác mới lạ, thú vị vì những ý tưởng và thuật dùng chữ rất sáng tạo (như "ánh màu sa ngã", "ngọn gió hiền hoà) ... được anh phân tích, diễn giải rất hàm súc.

Lê Hữu

Thưa Bạn Hiền:

Cảm ơn Anh Lê Hữu, người bạn đọc thơ rất kỹ, "luôn có được cảm giác mới lạ, thú vị", như cảm và kết thơ Lưu Nguyễn Đát bằng những sợi tơ sáng tạo... để tìm lại nguồn thơ đầu đó, trong cuộc hành trình thi cảm đa nguyên, đa dạng.

Có lẽ cái "cảm giác mới lạ, thú vị...sáng tạo" trong thơ Lưu Nguyễn Đát là do sự bất ngờ tách & nối cái ảo với cái thực, trừu tượng với cụ thể, âm dương, đen trắng...vừa tách, vừa ghép một cách tự tại,

thành vị thơ cốt tuỷ, vô ngã; viết bằng mực trắng ẩn hình [*encre sympathique*], sẵn sàng biến sắc, khơi màu; tuỳ độ tinh vi của nhãn quan và tâm niệm đối diện, của ánh sáng tiềm thức trực diện.

Phải đi giữa đất trời Paris, hay nằm ngay trong lòng đêm Paris, bật sáng vụn ánh màu, mới thấy *ánh màu sa ngã*, đổ xuống sông Seine, đổ vào lòng người; làm ấm vách đá, làm ướt hẻm hoa.

Cái "sa ngã " đó phải chăng là thế giác quan khả thi toàn diện, trông thấy được, vuốt ve được, xoá bỏ được, như bật rồi tắt, như say rồi tỉnh? Hay chỉ là mơ ước ảo huyền đang bật mí; bỗng thức chỉ đường, vạch lối, dẫn nhập...

Cách nào giữa đêm quét sạch được ánh sao, đổ hết trăng xuống biển? Mà tưởng đó đã là sao, tưởng đó đã là trăng. Sa ngã chỉ là ngón tay dụ dỗ tới sa đoạ; hay vớ vờ, định hướng tới đam mê tình vọng chưa thành tựu, chưa toàn bích.

sáng trắng vời vợi xa bao ngả
xa cách lòng tình xa nguyệt nga?

quelle distance sépare la lune
du clair de lune?

*how far is the light of the moon
from the moon?(1)*

Luu Nguyen Dat
LỜI CỦA CÁT, PAROLES DE SABLE

(1)Pablo Neruda, *The Book of Questions*, (*El libro de las preguntas*), Copper Canon Press: Port Townsend, 1991).

Paris, *Ánh Màu Sa Ngã*, hư hư, thực thực, hay cả hai dạng ghép thành một, thành hiện tượng vô biên, có mà như không, không mà là có, trong cơn say của lũ khách lãng du, kinh niên mất ngủ; của kẻ mộng du ngủ đứng, nửa tỉnh, nửa mơ. Của Bùi Giáng bước sau Nerval.

Sa ngã tự nó là một động lực ghép, xô đẩy nghiêng góc độ [*inclinaison diagonale*] tới mất thăng bằng. Sa ngã chưa phải là ngã hẳn, tê cứng trên mặt phẳng của hiện thực, của canh bạc ván chót [*passion fatale*] đưa tới vực thẳm hiện hữu. Sa ngã chỉ mới rủ xuống như dạng liễu đưa đẩy, tháo đổ từng mảnh hồn vào vô thức, từng tia sáng vào lòng đêm, nhưng chưa vỡ toang, chưa hoàn toàn biến thể, tan hoang; chưa mất mát tuyệt vọng.

Sa ngã cũng chưa phải là đích thực, mà chỉ là vọng tưởng của cái đích, là ảo tưởng của ma trận [*matrix*], trảm góc vạn hình, vô dạng, nhưng vẫn chưa bước hẳn vào cõi phiêu diêu hững hờ. Nên Sa ngã chỉ hiện diện trên trần gian con người đạp đất, đội trời, trong thế chên vênh, ngây ngơ, vô định.

Tuy nhiên, “sa ngã” trần gian và ánh sáng ma trận vẫn được nâng cao tới cánh vút vĩ cầm *appassionata* tuyệt diệu.

May còn có thêm hơi thở của tình yêu, như cơn gió thoảng từ tóc mây, hiền hoà:

*nằm bên Paris ánh màu sa ngã
tóc em buông thả ngọn gió hiền hoà
ta nghe đâu đó tiếng gọi năm qua
thơ tho hơi thở nắng khẽ vào nhà*

Đa tạ,

Lưu Nguyễn Đạt

TÌNH EM PARIS

nằm trên Paris gác lửng giữa trời
mái nhà gạch đỏ thành phố chơi với
lịch sử tiếp lời tình người vẫn đợi
sông Seine với vợ nhịp sống trên môi

nằm bên Paris ánh màu sa ngã
tóc em buông thả ngọn gió hiền hoà
ta nghe đâu đó tiếng gọi năm qua
thơm tho hơi thở nắng khế vào nhà

về thăm Paris dấu chân hăm tối
phật ngồi cửa bắc bóng gió ngàn nơi
tiếng nhạc đổi đời khơi sâu từ cội
ân nghĩa với vợ tay thân năm vội

tình em Paris thì thăm xa lạ
mảnh hồn trên đá đường phố đầy hoa
ta ngừng giữa chợ dòng nhớ tâm nhòa
giăng thơ dốc hẻm mây trắng bay xa

Lưu Nguyễn Đạt

[*VÙNG CAO NƯỚC ẤN*, CỏThơm, 1999]

PARIS MON AMOUR

flottant au ciel de Paris
au dessus des toits d'ardoises et de tuiles rouges qui bougent
l'histoire se répète comme les rêves sans fin
parmi les flots de la Seine qui se réveille palpitante de vie

je m'allonge à côté de Paris et ses lumières tentantes
tes cheveux au vent doux me caressent
de souvenirs et de joies d'antan
comme un souffle parfumé de soleil qui s'invite

de retour à Paris au passage souterrain d'ombre et de rêve
le bouddha s'assied dans le tourbillon à la Porte du Nord
ta musique en crescendo ressuscite la tristesse originelle
cherchant la chaleur humaine des mains qui se renouent

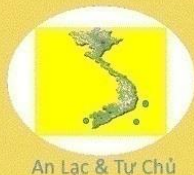
mon amour à Paris silencieuse et lointaine
se cristallise en marbre embaumé de fleurs bleues
je m'arrête au carrefour trépidant de vie l'âme en peine
pour faire voler mes poèmes éoliens
jusqu'aux nuages en flocons blancs qui naviguent au loin

Luu Nguyen Dat

LỜI CỦA CÁT – PAROLES DE SABLE

Viet Thuc Foundation, 2014

www.vietnamvanhien.org

An Lạc & Tự Chủ

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN TRÊN MẠNG VỚI HƠN 11300 TÁC PHẨM & TIẾT MỤC